

พลิกเพิ่ม “ท้อปฮิตป่วย-ตาย” สไตลไทย

หนังสือ “การสาธารณสุขไทย พ.ศ.2548-2550” ซึ่งเป็นแหล่งประมวลข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านสาธารณสุขของประเทศไทยรายงานสถิติสาเหตุการตายและโรคสำคัญที่เกิดกับคนไทย ซึ่งนับเป็นข้อมูลที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

คนไทยแต่ละวัยตายเพราะอะไร?

กระทรวงสาธารณสุข ทำการศึกษาสาเหตุการตายในช่วงปี 2541-2542 ใน 16 จังหวัดของประเทศไทย ด้วยวิธีการที่เรียกว่า **Verbal autopsy** พบสาเหตุการตายที่คร่าชีวิตคนไทยแต่ละวัยมากที่สุด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สาเหตุการตายรายโรคตามกลุ่มอายุและเพศ

กลุ่มอายุ	สาเหตุการตายหลัก	
	ชาย	หญิง
0-4	น้ำหนักแรกเกิดต่ำ, ขาดออกซิเจนในภาวะแรกเกิด	น้ำหนักแรกเกิดต่ำ, หัวใจพิการแต่กำเนิด
5-14	อุบัติเหตุจากรถทางบก, อุบัติเหตุจมน้ำ	อุบัติเหตุจมน้ำ, เอชไอวี/เอดส์
15-29	อุบัติเหตุจากรถทางบก, เอชไอวี/เอดส์	เอชไอวี/เอดส์, อุบัติเหตุจากรถทางบก
30-44	เอชไอวี/เอดส์, อุบัติเหตุจากรถทางบก	เอชไอวี/เอดส์, อุบัติเหตุจากรถทางบก
45-59	มะเร็งตับ, เอชไอวี/เอดส์	หลอดเลือดสมอง, มะเร็งตับ
60-69	มะเร็งตับ, หลอดเลือดสมอง	หลอดเลือดสมอง, เบาหวาน
70-79	หลอดเลือดสมอง, หลอดลมอุดกั้นเรื้อรัง	หลอดเลือดสมอง, เบาหวาน
80+	หลอดเลือดสมอง, หลอดลมอุดกั้นเรื้อรัง	หลอดเลือดสมอง, หัวใจขาดเลือด

ประเด็นสำคัญที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งถือเป็นรายงานล่าสุดของการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการตายด้วยวิธีการ **Verbal autopsy** ซึ่งให้ข้อเท็จจริงชัดเจนกว่ามรณะบัตร มีดังนี้

- สาเหตุการตายของคนไทยที่พบมาก 3 อันดับแรก อันดับ 1 คือ โรกระบบไหลเวียนโลหิต (ร้อยละ 18.36 ของการตายทั้งหมด) โดยกว่าครึ่งเป็นการตายจากโรคเกี่ยวกับหลอดเลือดสมอง อันดับ 2 คือกลุ่มโรคเกี่ยวกับมะเร็งและเนื้องอก (ร้อยละ 16.2) โดยเกือบครึ่งหนึ่งเป็นมะเร็งบริเวณตับ/ท่อน้ำดี และมะเร็งปอด อันดับ 3 คือ กลุ่มโรคติดเชื้อ (ร้อยละ 15.5) โดยส่วนใหญ่เป็นการติดเชื้อเอชไอวี รองลงมาคือ วัณโรค

- ผู้ชายกับผู้หญิงมีสาเหตุการตายแตกต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงตายจากโรกระบบไหลเวียนโลหิตสูงถึง ร้อยละ 21.4 รองลงมาคือ กลุ่มโรคมะเร็งและเนื้องอก ร้อยละ 16.5 ขณะที่เพศชายตายจากโรคติดเชื้อมากที่สุด คือ ร้อยละ 18.2 รองลงมาคือโรกระบบไหลเวียนโลหิต ร้อยละ 16.6

อะไรคือโรคร้ายที่ต้องจับตา

ผลการสำรวจภาวะการเจ็บป่วยของประชาชน ระหว่าง พ.ศ.2534-2549 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบข้อมูลสำคัญตาม ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แนวโน้มการเจ็บป่วยของประชาชนในกลุ่มโรคต่างๆ ระหว่าง พ.ศ.2534-2549

กลุ่มโรค	2534	2539	2544	2546	2547	2548	2549
โรกระบบทางเดินหายใจ	38.1	45.7	39.6	40.2	44.8	45.0	44.3
โรกระบบกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น	15.7	13.2	14.0	14.9	11.8	12.2	11.4
โรกระบบทางเดินอาหาร	15.4	11.3	10.0	10.3	9.1	9.3	9.4
โรคหัวใจและหลอดเลือด	3.0	6.6	6.6	6.3	5.2	5.9	6.3
โรคของต่อมไร้ท่อ	1.4	3.3	4.7	4.4	3.1	4.4	4.1
โรคของปาก หู คอ จมูก ตา ฟัน	4.7	3.2	3.6	2.6	3.3	3.2	2.7
โรคติดเชื้อ	2.2	2.1	1.8	1.3	2.1	1.7	0.9
โรกระบบทางเดินปัสสาวะ	1.4	1.8	1.3	1.3	1.1	0.9	1.0
โรคภูมิแพ้	0.7	1.5	1.8	2.1	1.8	1.9	2.3
โรกระบบประสาทจิตเวช	0.8	1.3	1.5	1.7	1.6	1.9	2.1
โรคผิวหนัง	3.2	1.2	1.5	1.1	1.0	1.2	1.4
โรคอวัยวะสืบพันธุ์ของสตรี	1.4	0.8	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7

การศึกษาในครั้งนี้ พบข้อมูลสำคัญว่า

- ประชาชนเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจมากที่สุด รองลงมาคือ โรกระบบกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น กระดูกและข้อ และโรกระบบทางเดินอาหาร
- โรคที่น่าจับตา เพราะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเด่นชัด ได้แก่ โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคของต่อมไร้ท่อ เช่น เบาหวาน ฯลฯ โรกระบบทางเดินหายใจ และ โรคภูมิแพ้

ที่มา การสาธารณสุขไทย พ.ศ.2548-2550

สืบค้นได้จาก <http://www.hiso.or.th>

ข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ กิติมาภรณ์ 081 449 7479